

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, Факс 98 70 855, e-mail: info@sofiacouncil.bg, http://www.sofiacouncil.b

ДО
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ЧРЕЗ
Г-Н ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СОС

ДОКЛАД

ОТ

Карлос Контрера и Михаил Петров – общински съветници в Столичен общински съвет

Относно: даване на съгласие за изграждане на Паметник на основателите на Българската държава на мястото на Памегника на съветската армия в поземлен имот с идентификатор 68134.106.136, представляващ УПИ 1-136 „за градина, подземни гаражи, подземно строителство и КОО“, кв. 3, м. „Главен градски център – зони Г-8 и Г-10“ („Княжеска градина“);

Уважаеми госпожи и господа общински съветници,

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8 и т. 24 и чл. 33, ал. 1, т. 2 от ЗМСМА представяме доклад за приемане Решение за даване на съгласие за изграждане на паметник – мемориал, посветен на основателите на Българската държава. Целта на настоящия доклад и проект за решение е компетентния орган – Столичен общински съвет, да даде съгласие за поставяне на/изграждане на паметника, като определи основните рамки на концепцията за подобен паметник, даде разрешение за изработване на задание, провеждане на конкурс и утвърждаване на резултата от конкурса.

С решение № 19 от 25.02.1992г. допълнено с решение №24/18.03.1999г. и с решение 168/09.03.2023г. на Столичен общински съвет се изразява воля за преместване на Паметника на съветската армия (ПСА). С последното решение - № 168/09.03.2023г. се възлага на кмета на Столична община да поиска преместването на Паметника на съветската армия (държавна собственост), разположен върху имот публична общинска

собственост с идентификатор 68134.106.136, представляващ УПИ I-136 „за градина, подземни гаражи, подземно строителство и КОО“, кв. 3, м. „Главен градски център – зони Г-8 и Г-10“ („Княжеска градина“). Със същото решение, съгласно т. III, се възлага на Главния архитект на СО да проведе конкурс за изготвяне на изменение на плана за регулация и проект на подробен паркоустройствен план за конкретния УПИ.

Взетото решение в цялост изразява правно валидна воля цялото пространство на „Княжеската градина“ да бъде преосмислено, като се премести Паметника на съветската армия и се изработи нов план за регулация и паркоустройство с цел реструктуриране на цялото пространство, след преместването на паметника. Самото решение в частта за преместването на ПСА съдържа до голяма степен пожелателен елемент, от който не произтичат правни последици за собственика на паметника (държавата), а подходът да се обявява конкурс за присмане на план за изменение на плана за регулация и застрояване открива възможност за твърде широка намеса в парковата среда и пространството на „Княжеска градина“. От друга страна, наличието на решение за преместване на паметника и за реструктуриране на парка дава възможност пространството да бъде осмислено по нов начин. Смятаме, че Столичният общински съвет следва да прецизира изискванията и да даде рамка как да бъде реструктурирано пространството, включително като даде отговор на въпроса какво да има на мястото на ПСА и какво да бъде то. В обществото така или иначе започна дискусия относно облика на „Княжеската градина“ след преместването на монумента, като едно от предложенията е на мястото на ПСА да се изгради български паметник. Безспорно налице е дискусия какво да бъде съдържанието на този монумент и кои личности и периоди от историята на българската държава да отразява.

Считаме, че на мястото на паметника, за който има решение за преместване, може да бъде превърнато в пространство за национална памет и поклонение. Така или иначе към настоящия момент парковата среда е променена и възприемана като част от пространството около съществуващия паметник, т.е. паметникът е станал център, основна ос на парковата среда, която се равнява по монумента, а не обратното. Това се дължи на намесите след юни 1947г. в парковото пространство на „Княжеска градина“. Споровете около съществуващия паметник са от самото начало на 90-те години на 20-ти век и водят неминуемо до сблъсъци между противниците и защитниците на ПСА. Паметникът и парковата зона около него са натоварени с противоречив обществен контекст, доминирането на паметника над околното пространство, над сградите на СУ „Св. Климент Охридски“, Народното събрание, катедралата „Св. Александър Невски“ и други исторически сгради се смята за неподходящо в контекста на цялата композиция, която представлява войници с вдигнати и насочени автомати към и над околното пространство, създава усещането за подчинение и превъзходство. Това внушение на композицията е и в основата на критиките към ПСА и желанието той да бъде преместен. В допълнение на това ПСА представлява възхвала на чужда армия, от историческа гледна точка окупираше българската държава и нахлула на територията на България.

Подходящо би било от място на сблъсъци и противоречия, от място пораждащи силна обществена поляризация и полемика, „Княжеската градина“ да бъде превърната в пространства натоварено с позитивен, градивен смисъл чрез изграждане на монумент на безспорни исторически фигури – на основателите на българската държавност. Отбелязваме, че все още в София не са изградени паметници, на кан Кубрат, кан Аспарух, кан Крум, княз Борис Първи Покръстител, което представлява своеобразен пропуск за националната памет, самочувствие и държавност. Ситуацията е безпрецедентна съпоставена с традициите на европейските държави, в чиито столици могат да бъдат видяни паметници на основателите и националните водачи. В тази връзка с оглед предстоящото преместване на ПСА, логично е да разгледаме като общински съвет възможността пространството да бъде използвано именно за такъв национален български паметник, което би било и логична връзка с околното пространство - на сградата на СУ „Климент Охридски“ и Народното събрание (две институции олицетворяващи българската държавност).

Настоящият доклад има за цел да постави процедурата по проектиране и изграждане на Мемориал на създателите на българската държава, като постави времеви рамки и да начертае стъпките по осъществяването му.

Приложения:

1. Проект за решение;
2. Предложение от фондация „Мати България“.

06.07.2023 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Карлос Карлос
Михаела Петрова

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, Факс 98 70 855, e-mail: info@sofiacouncil.bg, http://www.sofiacouncil.bg

ПРОЕКТ!

РЕШЕНИЕ № .....

на Столичен общински съвет

от ..... 2023 г.

За приемане на Решение за поставяне на Паметник на създателите на българската държава в поземлен имот с идентификатор 68134.106.136, представляващ УПИ I-136 „за градина, подземни гаражи, подземно строителство и КОО“, кв. 3, м. „Главен градски център – зони Г-8 и Г-10“ („Княжеска градина“)

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8 и т. 24 и чл. 33, ал. 1, т. 2 от ЗМСМА

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Дава съгласие в поземлен имот с идентификатор 68134.106.136, представляващ УПИ I-136 „за градина, подземни гаражи, подземно строителство и КОО“, кв. 3, м. „Главен градски център – зони Г-8 и Г-10“ („Княжеска градина“) да бъде поставен Паметник на създателите на българската държава;
2. Възлага на Главния архитект на Столична община да изготви и представи Техническо задание за изработване на инвестиционен проект в идейна фаза с предмет Мемориал на създателите на българската държава, разположен на мястото на Паметника на съветската армия, не по-късно от 6 (шест) месеца след влизане в сила на настоящото Решение;
3. Възлага на Главният архитект на Столична община да вземе решение за откриване на процедура и изготви Обявление за конкурс за проект по т.1 от решението със срок за подаване на идейни проекти не по-дълъг от 3 месеца, ведно с утвърдена документация за участие в конкурса, Техническо задание за изработване на инвестиционен проект, Методика за оценка на конкурсните проекти, както и всички други дължими от него действия за избиране на проект, не по-късно от 3 месеца след одобряване на заданието по т. 2;

4. В рамките на 3 месеца от изтичането на срока за подаване на идейни проекти, да се избере спечелилият идеен проект за поставянето на Паметник на създателите на българската държава;
5. В рамките на 1 месец от избора на идеен проект да бъде сключен Договор с изпълнителя за придобиване от възложителя на идейния проект;
6. За класираните на първите три места идейни проекти, определя награда в размер 50 000 лева за първо място, 20 000 лева за второ място и 10 000 лева за трето място. Средствата да се осигурят от общинския бюджет;
7. В рамките на 1 месец от придобиването от Възложителя на идейния проект авторът, чийто проект е класиран на първо място да бъде поканен за участие в процедура по договаряне за изготвяне на Работен инвестиционен проект;
8. Работният инвестиционен проект да бъде изготвен в рамките на 3 месеца след сключването на договор;
9. В срок не по-късно от 6 месеца след одобряването на Работния инвестиционен проект, да започнат строително-монтажните работи по изграждането на паметника;
10. Кметът на общината открива дарителска сметка за набиране на средства за строителните дейности по изграждането на Мемориала. Разликата между събраните и нужните средства по количествено-стойностната сметка по изграждането, ще са за сметка на общинския бюджет;
11. За изпълнение на настоящото решение, Кметът на общината ежесечно внася отчет до ПК по образование, култура, наука и културно многообразие.

Настоящото решение е прието на заседание на Столичния общински съвет, проведено на .....2023 г., Протокол № ....., точка ..... от дневния ред, по доклад № ..... и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

Председател на Столичния общински съвет:

(п) Георги Георгиев